

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. marca 2011 v Bratislave v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Lipovského a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Štefana Sekelského v trestnej veci obvineného **A. B. a spol. pre zločin založenia, zosnovania a odporovania zločineckej skupiny** podľa § 296 Tr. zák. a iné prejednal sťažnosť obvinených A. B., R. B., M. B., F. K., J. P., F. L., M. J., I. K., B. Ž. a K. S. proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 16. marca 2011, sp. zn. Tp 17/2010 a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosti obvinených A. B., R. B., M. B., F. K., J. P., F. L., M. J., I. K., B. Ž. a K. S. **sa z a m i e t a j ú .**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica (ďalej súd prvého stupňa) podľa § 76 ods. 3 Tr. por. lehotu trvania väzby obvinených A. B., R. B., M. B., F. K., J. P., F. L., M. J., I. K., B. Ž. a K. S. **p r e d l ž i l d o 31. j ú l a 2011.**

Zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. b/, ods. 2 Tr. por. per analogiam s poukazom na čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd **n e p r i j a l p í s o m n ý s l ů b** obvinených J. P., F. L., M. J. a I. K. za nahradenie ich väzby.

Podľa § 80 ods. 1 písm. c/, ods. 2 Tr. por. per analogiam s poukazom na čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd **n e n a h r a d i l** väzbu obvinených F. K. a I. K. dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Napokon, podľa § 81 ods. 1 Tr. por. per analogiam s poukazom na čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd **n e p r i j a l p e ň a ž n ú z á r u k u** za obvineného I. K. ponúknutú jeho manželkou.

Po vyhlásení tohto uznesenia do zápisnice o výsluchu všetci obvinení zahlásili sťažnosť do výroku o predĺžení väzby, pričom obvinení J. P., F. L., M. J. a I. K. zahlásili sťažnosť aj do výroku o neprijatí ponúknutého písomného sľubu za nahradenie ich väzby, a obvinení F. K. a I. K. aj do výroku, ktorým súd prvého stupňa nenahradil väzbu týchto obvinených dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Napokon sťažnosť zahlásil obvinený I. K. aj proti výroku, ktorým súd neprijal jeho manželkou ponúknutú peňažnú záruku.

Zahlásenú sťažnosť bližšie písomne odôvodnili prostredníctvom svojich obhajcov obvinení A. B., R. B., M. B., F. K., F. L., M. J. a I. K.. Vo svojich pomerne obširných podaniach v podstate všetci obvinení namietali nepreskúmateľnosť a nepresvedčivosť dôvodov napadnutého uznesenia, najmä vo vzťahu k ďalšiemu trvaníu ich väzby, ako aj vo vzťahu k dôvodnosti jej ďalšieho predĺženia. Zhodne sú toho názoru, že neexistuje žiaden dôvod pre ich väzbu. Túto považujú za nezákonnú a v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj Trestným poriadkom.

Navrhovali preto zrušiť napadnuté uznesenie a prepustiť ich z väzby na slobodu.

Na podklade týchto sťažností Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal podľa § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť všetkých výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovatelia podali sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokom a dospel k záveru, že sťažnosti obvinených nie sú dôvodné.

Napadnuté uznesenie sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica je vecne správne a zodpovedá zákonu.

I.

Uznesením súdu prvého stupňa zo 17. februára 2010, sp. zn. Tp 17/2010, boli obvinení A. B., R. B., M. B., F. K., J. P., F. L., M. J., I. K., B. Ž. a K. S. vzatí do väzby z dôvodov § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por. s tým, že väzba začala plynúť u všetkých obvinených okamihom obmedzenia ich osobnej slobody 16. februára 2010 a vykonáva sa v Ústave na výkon väzby Ilava (t.č. aj na výkon väzby v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica).

Podľa § 71 ods. 1 Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

a/ ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,

b/ bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo

c/ bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Podľa § 80 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ alebo písm. c/, môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode alebo prepustiť ho na slobodu, ak

obvinený dá písomný sľub, že povedie riadny život, najmä, že sa nedopustí trestnej činnosti a že splní povinnosti a dodrží obmedzenia, ktoré sa mu uložia, a súd alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie považuje sľub vzhľadom na osobu obvineného a na povahu prejednávaného prípadu za dostatočný a prijme ho, alebo

s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaného prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. por. väzby v rámci základnej alebo predĺženej lehoty väzby v prípravnom konaní a väzby v konaní pred súdom môže trvať len nevyhnutný čas.

Podľa § 76 ods. 2 Tr. por. základná lehota väzby v prípravnom konaní je sedem mesiacov; prokurátor je povinný prepustiť obvineného na slobodu najneskôr v posledný deň tejto lehoty, ak nepodá najmenej dvadsať pracovných dní pred jej uplynutím obžalobu, návrh na schválenie dohody o vine a treste alebo sudcovi pre prípravné konanie návrh na predĺženie tejto lehoty.

Podľa § 76 ods. 3 Tr. por. súd alebo sudca pre prípravné konanie rozhodne o väzbe alebo o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby v prípravnom konaní tak, aby v prípade podania sťažnosti proti rozhodnutiu mohol byť spis predložený nadriadenému súdu najneskôr päť pracovných dní pred uplynutím lehoty, ktorá by bola lehotou väzby v prípravnom konaní alebo pred uplynutím lehoty väzby v prípravnom konaní; nadriadený súd rozhodne do uplynutia lehoty, ktorá by bola lehotou väzby v prípravnom konaní alebo lehoty, ktorá sa má predĺžiť, inak predseda senátu nadriadeného súdu prepustí obvineného z väzby na slobodu písomným príkazom, ktorý musí byť primerane odôvodnený. Predĺžiť lehotu väzby možno len vtedy, ak návrh podľa odseku 2 bol podaný včas a ak nebolo možné pre obtiažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov trestné stíhanie skončiť a prepustením obvineného na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania. Predĺženie lehoty väzby môže trvať až sedem mesiacov, lehota väzby v prípravnom konaní však nesmie presiahnuť dĺžku podľa odseku 7. Pri späťvzatí navrhnutá prokurátora na predĺženie lehoty väzby sa postupuje primerane podľa § 72 ods. 3.

Podľa § 76 ods. 6 písm. c/ Tr. por. celková lehota väzby v prípravnom konaní spolu s väzbou v konaní pred súdom nesmie presiahnuť štyridsaťosem mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin.

Podľa § 76 ods. 7 písm. c/ Tr. por. z lehoty uvedenej v odseku 6 pripadá na prípravné konanie najviac dvadsaťpäť mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin.

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania so svojim stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí

bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

Z obsahu predložených spisov Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že sudca pre prípravné konanie pri rozhodovaní o žiadostiach obvinených J. P. a I. K. o prepustenie z väzby na slobodu, eventuálne pri rozhodovaní o žiadostiach obvinených J. P., F. L., M. J. a I. K. na nahradenie ich väzby ponúknutým písomným sľubom, či o žiadostiach obvinených F. K. a I. K. na nahradenie ich väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, alebo o peňažnej záruke ponúknuť manželkou obvineného I. K., postupoval správne a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia, ale tiež aj z obsahu pripojeného procesného spisu nepochybne vyplýva, že od ostatného rozhodnutia o predĺžení väzby uznesením Špecializovaného trestného súdu z 13. decembra 2010, sp. zn. Tp 17/2010, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. decembra 2010, sp. zn. 1 Tost 47/2010, nenastala žiadna podstatná zmena pri posudzovaní dôvodnosti väzby. Niet preto žiadneho dôvodu na zmenu sťažnosťou napadnutého uznesenia vo vzťahu k rozhodnutiu o ďalšom trvaní väzby.

Z dôkazov doteraz vykonaných i naďalej pretrváva dôvodné podozrenie, zo spáchania trestných skutkov posudzovaných ako obzvlášť závažné zločiny v rozsahu uvedenom v uzneseniach o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Aktuálna dôkazná situácia sa nezmenila v žiadnom takom význame, že by sa ukázala neopodstatnenosť trestného stíhania konkrétnej osoby s nutnosťou zastavenia trestného stíhania. Výsledky doposiaľ vykonaného dokazovania nerozptýlili dôvodnú obavu z následkov, ktorým má zabrániť úteková, kolízna aj preventívna väzba v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por. Stále totiž trvá dôvodná obava, že prepustením obvinených na slobodu hrozí, že budú pokračovať v páchaní trestnej činnosti, mať výsledky jej objasňovania a pre hrozbu vysokých trestov môžu sa stať nedosiahnuteľnými pre účely trestného konania. v tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje aj na predchádzajúce rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, konkrétne na uznesenie z 8. marca 2010, sp. zn. 6 Tost 7/2010, uznesenie z 28. júla 2010, sp. zn. 1 Tost 29/2010 a uznesenie z 1. decembra 2010, sp. zn. 1 Tost 44/2010.

S poukazom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že pri skúmaní a posudzovaní dôvodov, pre ktoré boli obvinení vzatí do väzby, nenastala žiadna zmena.

II.

Správne rozhodol sudca pre prípravné konanie aj vo vzťahu k ponúknutým písomným sľubom obvinených J. P., F. L., M. J. a I. K. za nahradenie ich väzby, správne rozhodol aj vo výroku, ktorým nenahradil väzbu obvinených F. K. a I. K. dohľadom probačného a mediačného úradníka, a tiež aj vo výroku, ktorým neprijal peňažnú záruku za obvineného I. K. ponúknutá jeho manželkou.

Všetci obvinení sú trestne stíhaní pre obzvlášť závažný zločin. Trestný poriadok v ustanovení § 80 ods. 2 a § 81 ods. 1 síce pripúšťa akceptovanie **m o ž n o s t i** nahradenia väzby sľubom, či zárukou, avšak zároveň tento postup podmieňuje tým, že v prípade obzvlášť závažného zločinu možno k tomu pristúpiť len vtedy, **ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu**. Pre akceptovanie ponúknutého sľubu, či záruky Najvyšší súd Slovenskej republiky zhodne so súdom prvého stupňa nezistil žiadne výnimočné okolnosti a nahradenie väzby obvinených sľubom eventuálne peňažnou zárukou aj v tomto štádiu trestného konania považuje za nedostatočné.

III.

Zákonne rozhodol sudca pre prípravné konanie aj vo výroku, ktorým vyhovel návrhu prokurátora a predĺžil lehotu trvania väzby obvinených.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nestotožňuje sa s námietkami obvinených písomne rozvedenými v podaných sťažnostiach o nečinnosti vyšetrovateľa vo vyšetrovaní prípadu. Konštatuje, že plynulosť vo vyšetrovaní nemožno posudzovať len podľa úkonov, na ktorých má právo účasti obhajoba. Totiž v predmetnej trestnej veci sa zabezpečujú a realizujú nielen také dôkazné prostriedky, využitie ktorých je založené na súčinnosti tretích osôb (znalci, znalecká organizácia V., s.r.o.), ale zabezpečujú sa aj také listinné dôkazy (podklady pre spresnenie výšky spôsobených škôd poškodeným, podklady od mobilných operátorov a pod.), rýchlosť dodania ktorých nie je odvislá len od vôle vyšetrovateľa. V nadväznosti

na uvedené nemožno pritom opomenúť, že ide o náročnú trestnú vec nielen z hľadiska množstva obvinených, ale aj z hľadiska charakteru trestnej činnosti, pre ktorú sú obvinení trestne stíhaní, a tým aj v časovej náročnosti náležitého zistenia skutkového stavu veci, v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zároveň konštatuje, že v rámci prieskumnej povinnosti nezistil žiadne také nedostatky v činnosti vyšetrovateľa, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že vyšetrovanie predmetnej väzobnej veci neprebíha urýchlene a v primeranej lehote. Bude povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní v ďalšom náležite postupovať v súlade s ustanovením § 2 ods. 6 druhá veta Trestného poriadku a vzhľadom na rozsah toho, čo je potrebné ešte vykonať, prípravné konanie ukončiť do 31. júla 2011 podaním obžaloby na súd.

Z týchto dôvodov preto Najvyšší súd Slovenskej republiky o sťažnostiach obvinených rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 29. marca 2011

JUDr. Milan L i p o v s k ý , v. r.

predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Štefan Sekelský

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová